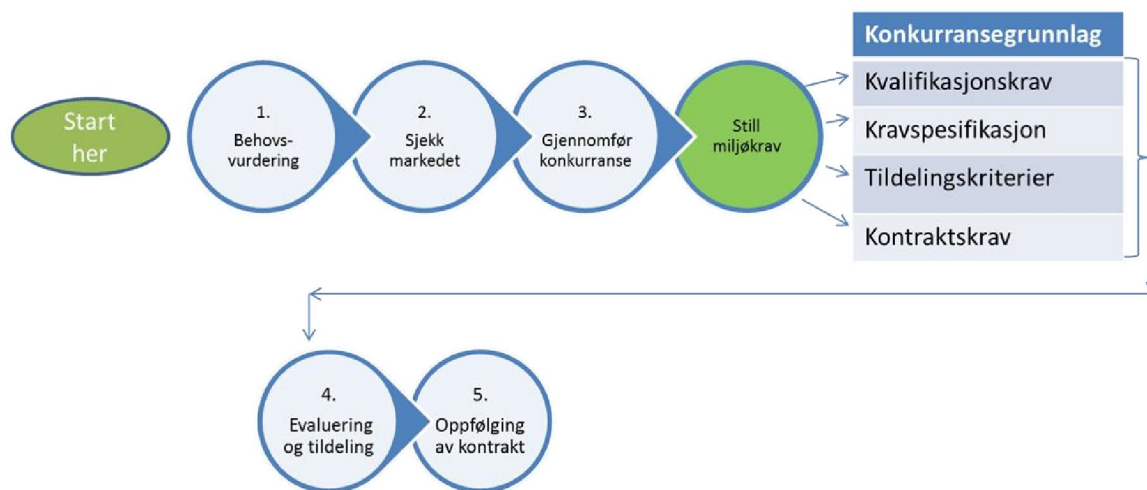

Innkjøpsrutine for Miljøomsyn ved innkjøp

Figur: Stegene i innkjøpsprosessen

1. Behovsvurdering

Først må du vurdere om det er eit faktisk behov for innkjøpet. Har vi noko på lager? Kan vi kjøpe brukt? Kan vi lease?

Dersom det viser seg at innkjøpet må gjerast er det viktig å definere kva ein treng. Husk å få innspel frå dei som skal bruke eller drifte innkjøpet.

Bruk Difi sine nettsider til tips og rettleiing både generelt for innkjøpet:

<https://www.anskaffelser.no/gjore-anskaffelser> og spesielt knytt til miljø:

<https://www.anskaffelser.no/klima-og-miljo>

2. Undersøk kor moden marknaden er for miljøkrav

Kontroller marknaden før du bestemmer deg for kva miljøkrav som skal stillast. Nokre bransjar har kome langt på miljø, andre ikkje. Modninga i marknaden vil avgjere om du kan stille miljøkriteria som kvalifikasjonskrav, kravspesifikasjon, tildelingskriterier eller kontraktskrav. For eksempel er leverandørar av hotelltenester og kontorrekvisita i ein moden marknad kor det kan stillast krav til miljøleiing i kvalifikasjonsfasen.

3. Gjennomfør konkurranse og still miljøkrav

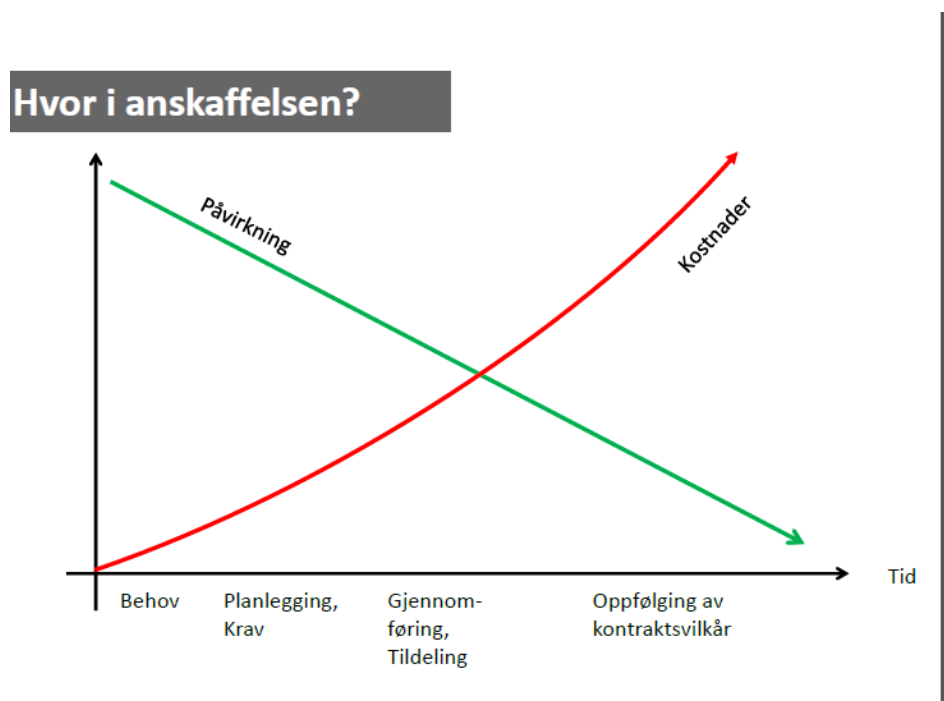
I gjennomføringa utarbeidar du konkurransegrunnlaget og gjennomfører konkurransen. Her fins det mange moglegheiter til å stille krav og kriteriar til varen eller tjena sin miljøprestasjon.

Bruk denne sjekklisten ved utarbeiding av konkurransegrunnlag og kontrakt for vurdering av miljøkrav. Sjå gjerne også Difi sin rettleiar på miljøkrav, [hva skal du kjøpe?](#)

START TIDLEG

Du vil alltid ha mest påverknad tidleg i innkjøpsprosessen. Her bør ein finne ut kva krav ein skal stille for å unngå å miste både påverknad og pådra seg høge kostnader seinare i prosessen.

AKTUELLE KRAV

Tema	Miljøkrav	Kommentar
Miljøleiing	Der det er relevant, etterspør eit miljøleiingssystem som Miljøfyrtårn, ISO 14001, EMAS og evt Svanen (kun enkelte bransjer) eller tilsvarende. Dokumentasjon kan vere eit gyldig sertifikat. 	Krav om miljøleiing kan vere eit kvalifikasjonskrav, og skildrar korleis verksemda leiar og utvikler sitt miljø. Kan takast inn i anbodet som kvalifikasjonskrav, kravspesifikasjon, tildeling, eller kontraktskrav. Er marknaden moden, eks. ved innkjøp av kontorrekvisita, kan det stillast som eit kvalifikasjonskrav. Sjå meir informasjon hos Difi.
Miljøleiing	Ved inngåing av nye sentrale innkjøpsavtaler som gjeld over fleire år, skal det vurderast å ta inn i kontrakten krav om at leverandøren innan eit til to år etter kontraktsinngåinga, skal vere miljøsertifisert gjennom ein av dei offisielle tredjeparts miljøsertifiseringsordningene (Miljøfyrtårn, Svanemerket, ISO-14001, EMAS eller liknande).	Forslag til eit kontraktskrav. Hovedelementa i vurderinga som må takast med, er for eksempel kontrakta si verdi, lengde og vesentlighetsvurdering med omsyn til miljøeffekta av avtalen.

Tredjeparts miljømerka produkt	Verksemnda skal påverke sine vareleverandører til å framskaffe: 1. Informasjon om tredjeparts miljømerka produkt i produktspekteret, for eksempel i varekatalog, på internett, eller egne lister. 2. Overlevere årleg statistikk over antall tredjeparts miljømerka produkt som er kjøpt av verksemnda.	For at det skal vere enklare å velge tredjeparts miljømerka produkt, bør du først stille krav til vareleverandøren din. Dette kan du gjere ved å stille miljøkrav i ulike delar av innkjøpet: prekvalifisering / kvalifikasjon / tildeling / kontraktsfasen.
Tredjeparts miljømerka produkt	Vi velger tilgjengelige tredjeparts miljømerka varer i markedet, som for eksempel Svanen, EU-blomsten, Bra Miljøval, Blå Engel m.m.. Se etter merker som: 	Når rammeavtale er inngått skal tredjeparts miljømerka produkter foretrekkes. Ved å stille krav om tredjeparts miljømerka produkter i kravspesifikasjonen, vil det i større grad være mogleg for brukerne å velge miljømerka produkter når kontrakt er inngått. http://www.anskaffelser.no/miljo/mer-om-miljo-i-offentlige-anskaffelser/miljomerker-og-sertifiseringer http://www.erdetfarlig.no/info/Diverse-artikler/oversikt-over-miljomerker/
Tredjeparts miljømerka produkt - innanfor mat- og drikkevarer	Vi velger økologiske og FairTrade-merka mat- og drikkevarer, MSC-bærekraftig sjømat og ASC-miljømerka oppdrettsfisk. Se etter merker som: 	http://www.anskaffelser.no/miljo/mer-om-miljo-i-offentlige-anskaffelser/miljomerker-og-sertifiseringer http://www.erdetfarlig.no/info/Diverse-artikler/oversikt-over-miljomerker/
Tredjeparts miljømerka produkt	Vi velger FSC-merka trebaserte varer eller Økotex tekstiler, der det ikkje finst alternativ som Svanen og EU Ecolabel. 	http://www.anskaffelser.no/miljo/mer-om-miljo-i-offentlige-anskaffelser/miljomerker-og-sertifiseringer http://www.erdetfarlig.no/info/Diverse-artikler/oversikt-over-miljomerker/
Emballering av varer	Våre vareleverandører skal – der det er relevant - vere medlem av Grønt Punkt, Emballasjeregjenvinning eller tilsvarande.	http://www.anskaffelser.no/miljo/mer-om-miljo-i-offentlige-anskaffelser/miljomerker-og-sertifiseringer

		
Produkt	Det skal ikkje nyttast tropisk tømmer eller trevirke med tropisk tømmer dersom det ikkje kan dokumenterast ved pålitelege sertifiseringsordninger, at tømmeret eller trevirket stammer frå bærekraftig og lovleg hogst (FSC merket).	
Produkt	Vi kjøper, så langt det er mogleg, ikkje produkt som inneheld palmeolje.	http://www.regnskog.no/no/bevisst-forbruker/palmeoljeguide
Produkt	Vi unngår produkt som inneheld kjemikalier som står oppført på myndigheitenes prioriteringsliste (REACH).	Be leverandør bekrefte fråvær av alle allergifremkallande, kreftfremkallande og andre farlege kjemikalieforbindingar i dei produkt som vert tilbydd, ihht myndigheitenes prioritetsliste, og EUs kandidatliste. Dersom ovennevnte stoff finst i nokre av dei tilbode produkta fordi dei vert sett på som absolutt nødvendige for å behalde etterspurte eigenskaper, og det ikkje finst meir miljøvennlege alternativ, vil oppdragsgjevar godta dette om leverandøren opplys om kva produkt som inneheld nemnte stoff, samt mengda stoff i det enkelte produkt. http://www.miljostatus.no/tema/kjemikalier/kjemikalielister/prioritetslisten/ EUs kandidatliste: Kandidatlisten er ei liste dei europeiske kjemikaliemyndigheitene (ECHA) har oppretta over stoff med særlig alvorlege helse- og miljøfarlige eigenskaper http://www.echa.europa.eu/chem_data/authorisation_process/candidate_list_table_en.asp Se http://www.erdetfarlig.no/no/farligestoffer/
Produkt	Der det ikkje finst tredjeparts miljømerka produkte, søker vi etter produkt/kjemikalier på marknaden som er betre for helse og miljø (substitusjonsplikta jf. Produktkontrollloven § 3 a.).	
Produkt	God kvalitet, lang levetid og moglegheiter for gjenbruk skal alltid vektleggjast.	
Produkt	Produkta skal ha minimal emballasje ved levering. Dersom oppdragsgjevar ber om det, plikter leverandøren å fjerne all emballasje tilhøyrande	

	leverte produkt og destruere dette på forsvarleg måte.	
Køretøy, personbil (M1)	Verksemda skal ved anskaffing av eigne/leigde personbilar i teneste (bilgruppe M1), bytte til null- eller lavutsleppskøretøy. Helst køretøy på elektrisitet/hydrogen, deretter biodrivstoff eller hybridbil med lågast mogleg utslepp av CO2 og NOx.	Verktøyet Nybilvelger kan benyttes: (http://www.vegvesen.no/kjoretoy/Kjop+og+salg/Nybilvelger)
Køretøy, varebil (N1)	Verksemda skal ved anskaffing av eigne/leigde varebilar (bilgruppe N1), gjennomføre ei behovsvurdering. Basert på behovsvurderinga skal det velgjast køretøy som presterar blant dei med lågast utslepp av CO2 og NOx.	Verktøyet Nybilvelger kan benyttes: (http://www.vegvesen.no/kjoretoy/Kjop+og+salg/Nybilvelger)
Køretøy	Piggfrie dekk og elektrisk motorvarmar skal foretrekkast.	
Maskiner og utstyr	Vi velgjer maskiner og utstyr med lågt støynivå, lågt energibruk og vassforbruk, samt andre innsatsfaktorar med låg miljøbelastning.	
Lokaler	Ved flytting eller bytting av lokaler skal det stillast miljøkrav til byggeigar. Energieffektiv drift (etterspør energiattest) og installasjonar, og gode kjeldesorteringsløyisingar skal vektleggjast.	
Kantinedrift	Ved matservering avgrensar vi kjøttforbruket ved å tilby gode vegetariske alternativ og ved å bevisst å velgje rettar utan/eller med lite kjøtt.	

Innkjøpsretteleiar med miljøkriterier for ulike kategorier innkjøp

Bygg og anlegg: <https://www.anskaffelser.no/verktoy/miljokriterium-bygg-og-anlegg>